

Aan:
College van burgemeester en wethouder
Postbus 9100
2300 PC LEIDEN

Onderwerp: Advies compensatie sportareaal

Leiden, 3 mei 2021

Geacht college,

De Leidse Sportfederatie (LSF) heeft ten doel de sport in algemene zin in Leiden te bevorderen. In dit verband is de LSF het adviesorgaan van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leiden en de behartiger van de algemene belangen van de Leidse sportverenigingen, sportkoepels en ongeorganiseerde sporters. In die hoedanigheid zijn wij op 7 april geïnformeerd over de samenhang van diverse ontwikkelingen/projecten binnen de gemeente en de effecten op het aantal m2 sportareaal.

Het college heeft de volgende vraag/verzoek om advies aan de LSF gesteld: op welke manier kan het college naar mening van de LSF (het best) invulling geven aan de compensatieopgave sport, wetende dat Leiden een compacte stad is en ruimte schaars? Aanvullend is de vraag gesteld: Heeft de LSF nog (andere dan in de presentatie gedane) suggesties voor de compensatie opgave sport ?

In deze brief reageren wij op voornoemde vragen.

Situatieschets

De uitslag van het referendum voor de herinrichting van het Roomburgerpark heeft ertoe geleid dat de ontwikkeling van het wijk sportpark Roomburg niet tot uitvoering kan komen. Dit heeft tot gevolg dat een voorgenomen compensatie van m2 sport areaal niet gerealiseerd kan worden. De noodzaak van compensatie is een gevolg van verschillende ontwikkelingen in de stad, waaronder woningbouw in de Lammenschansdriehoek, compensatie van bedrijventerrein en de wens om te komen tot verplaatsing van de twee locaties 'gemeentewerf'. Dit 'drukt' de twee voetbalvelden, gesitueerd in de Vliet-zone, weg. Een deel van de compensatie is voorzien in Sportpark De Mors, na herinrichting. Een deel van de te compenseren m2 sportareaal blijft dan 'over'. Het voorliggende vraagstuk

richt zich op die resterende m2. Gemakshalve verwijzen wij hierbij naar de (door ambtenaren gegeven) presentatie van 7 april, die hierop betrekking heeft.

De gemeente heeft verschillende oplossingsrichtingen in gedachten:

1. Zoek een alternatieve locatie voor een extra sportveld
2. Splits de opgave op in een aantal kleinere sportvoorzieningen in de openbare ruimte voor ongeorganiseerde sport, zoals een caesthenicspark, bootcampcours, buitenklimwand, skatepark en pas die in bij grotere gebiedsontwikkelingen. Voorbeeld: Bètaplein in Lammenschans
3. Richt de compensatieopgave niet op m2's, maar op een intensiever gebruik van bestaand sportareaal. Bijvoorbeeld door de vervanging van meer natuurgrasvelden door kunstgrasvelden.

Hierbij is vanuit gemeentewege direct de kanttekening geplaatst dat het onder één (1) genoemde geen realistische oplossingsrichting lijkt te zijn om financiële redenen.

De concrete vraag is: op welke manier kan het college naar mening van de LSF (het best) invulling geven aan de compensatieopgave sport, wetende dat Leiden een compacte stad is en ruimte schaars? Aanvullend is de vraag gesteld: Heeft de LSF nog (andere dan in de presentatie gedane) suggesties de compensatie opgave sport?

Overwegingen

De LSF overweegt als volgt over de voorgelegde vraag:

- De LSF heeft ten doel de sport in algemene zin in Leiden te bevorderen. Hoe meer voorzieningen, en hoe beter deze evenredig verdeeld zijn over de stad, hoe beter wij dit doel kunnen bevorderen.
- De LSF constateert dat het mede daarom van groot belang is om m2 aan sportareaal te allen tijden te behouden.
- De LSF haalt hier het gemeentelijk beleid aan en verwijst naar het vigerende beleidskader sport & gezondheid waarin over compensatie sportareaal het volgende is opgenomen(p.35): *Als sportareaal op een bepaalde plek vervalt, dan compenseren we deze m2 op een andere plek in de stad, met sportfaciliteiten in de openbare ruimte of door het toevoegen van m2 voor groen. Het aantal Leidenars zal de komende jaren verder toenemen, de stad groeit. Deze Leidenars willen ook gebruik maken van sportvoorzieningen. Dit betekent dat er voldoende sportareaal beschikbaar moet zijn en blijven. We kijken naast de kwantiteit ook naar de kwaliteit van het sportareaal. Het is belangrijk dat er flexibiliteit is in het sportareaal om mee te kunnen bewegen met de ontwikkelingen in de sport.*
- De LSF ziet de laatste tijd een negatieve trend ontstaan ten aanzien van het verlies van m2 sportareaal ten gevolge van verschillende (woningbouw)ontwikkelingen in de stad. In dit geval specifiek de ontwikkeling van de Lammenschansdriehoek, die een 'ketenreactie' heeft gegenereerd met verlies aan m2 sportareaal tot gevolg.
- De LSF ziet een toename van het aantal woningen (en daarmee huishoudens) en een niet evenredige groei van het aantal m2 sportvoorzieningen. Zij ziet deze disbalans als zeer kwalijk.

- De LSF constateert dat er door de gemeente geen 'sportnorm' per inwoner is gedefinieerd waardoor het onduidelijk is wat de ondergrens van het aantal m2 sportareaal is.
- De LSF begrijpt de 'spanning' in de schaarse ruimte in Leiden, maar voorziet door een inperking van de mogelijkheid tot sport en bewegen een zorgelijk nadelig (gezondheids)effect ontstaan bij de inwoners van Leiden op de korte, maar zeker op de lange termijn.
- De LSF prijst en verwijst naar het Preventie Akkoord waarin juist ook wordt ingezet op sport en bewegen om de inwoner van Leiden fit en gezond te houden, waarmee we de m2 sportareaal dus nadrukkelijk moeten koesteren.
- De LSF wijst hierbij ook naar de oproep van verschillende sportbonden en de NOC*NSF om zowel landelijk, maar juist ook op lokaal niveau te blijven investeren in sport(voorzieningen).
- De LSF ziet en deelt de mening van het college dat een attractieve, groene en ruimtelijke openbare ruimte kan dienen als potentiële sportvoorziening.
- De LSF ziet deze attractieve openbare ruimte om daadwerkelijk te kunnen sporten wel steeds schaarser worden.
- De LSF constateert dat versnippering van groen wordt aangedragen als optie om de ongeorganiseerde sporter te faciliteren. Op de lange termijn levert snippergroen echter geen substantiële bijdrage aan de beweging en beweegmogelijkheden van de inwoners van Leiden. De LSF constateert dat de ongeorganiseerde sporter weliswaar in de (beperkte) openbare ruimte sport, maar dat de ongeorganiseerde sporter vaker en beter sport op locaties met meer (groene) ruimte en in 'spontaan'(vrienden)groepsverband.
- Een van de uitgangspunten van de LSF is dat sporten niet alleen een beweegdoel heeft, maar ook een sterke sociale component. De LSF koestert daarom de sterke verenigingsstructuur, maar komt ook graag ongebonden sporters tegemoet in hun wens om individueel of in (keine) groepsverband te sporten. De LSF ziet echter wel dat de risicogroepen (lagere inkomens, obesitas) vaak behoefte hebben aan een sociale, positieve druk, om daadwerkelijk te gaan sporten. Deze gewenste druk is sterker en beter terug te vinden wanneer men zich aansluit bij een vereniging.
- De LSF ziet dat kleinere sportvoorzieningen (calisthenicspark, bootcampcours) niet altijd op logische en handige plekken zijn gesitueerd. Ook is in coronatijd gebleken dat de behoefte aan dit soort plekken sterk gegroeid is. Bijvoorbeeld het calisthenicsparcours in het Huigpark wordt de hele dag door intensief gebruikt. Meer kleine parkjes verspreid over de stad kan de druk op deze parkjes beter spreiden.
- De LSF merkt op dat het onderhoud van deze kleine sportvoorzieningen niet altijd even goed is, waardoor het gebruik na plaatsing als snel minder intensief is, bijvoorbeeld in het Morslint.
- De LSF ziet ook dat de schaarse groene ruimte veelal dubbel gebruik in zich heeft, te weten de sporter, de recreant, als speelplek voor kinderen maar ook als hondenuitlaatplaats. Met name deze laatste heeft een negatief effect op het gewenste dubbel gebruik van (sport)groen. Waarbij we ook nadrukkelijk opmerken dat niet ieder (kinderspeel)toestel is aan te merken als sporttoestel.
- De LSF erkent dat de intensivering van gebruik van m2 sportareaal een bijdrage kan leveren aan optimalisering van het gebruik van sportareaal. Wij constateren echter

ook dat dit de afgelopen jaren niet tot veel resultaat heeft geleid en de LSF betwijfelt dan ook of de vergroting van de intensiteit een directe oplossing is voor het compenseren van m2 sportareaal. Daarnaast zijn wij van mening dat het huidige aantal m2 sportareaal op zijn minst nodig is om de groei van de stad op te vangen. Sterker nog, wij verwachten een groei in de behoefte aan m2 sportareaal.

- De LSF ziet kansen in compensatie van het huidige sportareaal (waaronder in wijk sportpark De Mors, zeker door de sloop van de 3 Octoberhal en de toekomstige ontwikkeling van Westervoort) door nóg creatiever en met een ruimere, integralere blik naar de 'ruimtevragers' te kijken, waarbij sport niet als sluitstuk in de opgave moet worden gezien. Wij realiseren ons dat dit geld kost, maar wijzen er ook op dat iedere investering in sportvoorzieningen zich uiteindelijk ook zal uitbetalen in een gezonde stad met gezonde inwoners.

Advies

Gezien bovenstaande overwegingen, adviseert de LSF over de compensatie van m2 sportareaal als volgt:

- Gelet op het belang van de sport heeft de LSF een nadrukkelijke voorkeursoplossingsrichting. Om niet onder de ondergrens aan sportareaal te zakken, dringen wij sterk aan op een één-op-één-compensatie van het aantal m2 op een alternatieve locatie. Wij zien daarbij kansen bij een totale herinrichting van het bestaande sportareaal in de Mors in combinatie met de te ontwikkelen wijk Westervoort. Aangezien het aantal te compenseren m2 sportareaal vanuit de Vlietzone 'buitensport' m2 zijn, zien wij bij voorkeur ook buitensport m2 gecompenseerd worden. Wij ontraden om deze m2 bijvoorbeeld te vertalen in (binnen)sportscholen, yogastudio's en vergelijkbare sportfaciliteiten.
- Waarneer de ruimtevraag niet één-op-één inpasbaar is binnen de ontwikkelingen van het Wijk sportpark De Mors, adviseren wij te kiezen voor de aanleg van sportvoorzieningen in de openbare ruimte, waarbij wij expliciet opmerken dat deze van een serieuze maatvoering en kwaliteit moeten zijn, zodat de 'georganiseerde' ongeorganiseerde sporters op een prettige manier in de openbare ruimte samen kunnen sporten. Dat vraagt om een duidelijk afgebakende en ingerichte openbare ruimte die uitnodigt om te sporten en zodanig dat er geen conflicten ontstaan tussen de ongeorganiseerde sporter, spelende kinderen, recreanten en hondenbezitters.

Daarnaast willen wij aanvullend op deze specifieke adviesvraag het volgende nadrukkelijk aan het college meegeven:

1. Gelet op de vele ontwikkelingen in de stad, in het bijzonder woningbouw ontwikkelingen, en de hiermee gepaarde groei van de stad, adviseert de LSF om bij toekomstige woningbouwplannen altijd, direct en evenredig sport- en speelgroen (in de nabije omgeving) mee te ontwikkelen.
2. Daarbij adviseren wij om te (laten) onderzoeken wat een noodzakelijke ondergrens aan m2 sportareaal is bij een inwoneraantal zoals een stad als Leiden. Deze vast te stellen 'sportnorm' dient dan als basis voor iedere ontwikkeling in de stad zodat

sport niet 'het sluitstuk van planvorming' is, maar een waardevolle basis. Op deze wijze blijft de stad sportief gezond.

3. En voor wat betreft toekomstige besluiten rondom deze compensatie en/of de ontwikkeling van het Wijkspark De Mors doen wij een klemmend beroep op het college om alle (betrokken) sportverenigingen binnen dit sportpark op een voortvarende en transparante manier te (blijven) betrekken en te informeren.

Heeft u vragen naar aanleiding van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de volgende leden van het LSF-bestuur: Paul Goulmy en Joost van der Wal. Zij zijn bereikbaar op pgoulmy@paulgoulmy.com / 06-20421114 en j.j.vd.wal@gmail.com / 06-28241095.

Met sportieve groet,

Paul Goulmy,
Voorzitter Leidse Sport Federatie